यज्ञे तपसि दाने च स्थितिः सदिति चोच्यते। कर्म्म चैव तदर्थीयं सदित्येवाभिधीयते।
अश्रद्धया हुतं दत्तं तपस्तप्तं कृतञ्च यत्। असदित्युच्यते पार्थ न च तत् प्रेत्य नो इह।

इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्व्वणि श्रीभगवद्गीतापर्व्वणि भगवद्गीतासूपनिषत्सु श्रीकृष्णार्ज्जुनसंवादे श्रद्धात्रयविभागो नाम सप्तदशोऽध्यायः॥ भीष्मपर्व्वणि तु एकचत्वारिंशोध्यायः॥ ४१॥

॥ अर्ज्जुन उवाच॥ सन्न्यासस्य महाबाहो तत्त्वमिच्छामि वेदितुं। त्यागस्य च हृषीकेश पृथक् केशिनिषूदन। १४५५
॥ भगवानुवाच॥ काम्यानां कर्म्मणां न्यासं सन्न्यासं कवयो विदुः। सर्व्वकर्म्मफलत्यागं प्राहुस्त्यागं विचक्षणाः।
त्याज्यं दोषवदित्येके कर्म्म प्राहुर्मनीषिणः। यज्ञदानतपः कर्म्म न त्याज्यमिति चापरे।
निश्चयं शृणु मे तत्र त्यागे भरतसत्तम। त्यागो हि पुरुषव्याघ्र त्रिविधः सम्प्रकीर्त्तितः।
यज्ञदानतपः कर्म्म न त्याज्यं कार्य्यमेव यत्। यज्ञो दानं तपश्चैव पावनानि मनीषिणां।
एतान्यपि तु कर्म्माणि सङ्गं त्यक्त्वा फलानि च। कर्त्तव्यानीति मे पार्थ निश्चितं मतमुत्तमं। १४६०
नियतस्य तु सन्न्यासः कर्मणो नोपपद्यते। मोहात्तस्य परित्यागस्तामसः परिकीर्त्तितः।
दुःखमित्येव यत् कर्म कायक्लेशभयात्त्यजेत्। स कृत्वा राजसं त्यागं नैव त्यागफलं लभेत्।
कार्य्यमित्येव यत्कर्म नियतं कुरुतेऽर्ज्जुन। सङ्गं त्यक्त्वा फलञ्चैव स त्यागः सात्त्विको मतः।
न द्वेष्यकुशलं कर्म कुशले नानुषज्जते। त्यागी सत्त्वसमाविष्टो मेधावी छिन्नसंशयः।
न हि देहभृता शक्यं त्यक्तुं कर्म्माण्यशेषतः। यस्तु कर्मफलत्यागी स त्यागीत्यभिधीयते। १४६५
अनिष्टमिष्टं मिश्रञ्च त्रिविधं कर्म्मणः फलं। भवत्यत्यागिनां प्रेत्य न तु सन्न्यासिनां क्वचित्।
पञ्चेमानि महाबाहो कारणानि निबोध मे। साङ्ख्ये कृतान्ते प्रोक्तानि सिद्धये सर्व्वकर्म्मणां।
अधिष्ठानं तथा कर्त्ता करणञ्च पृथग्विधं। विविधाश्च पृथक् चेष्टा दैवञ्चैवात्र पञ्चमं।
शरीरवाङ्मनोभिर्यत् कर्म्म प्रारभते नरः। न्याय्यं वा विपरीतं वा पञ्चैते तस्य हेतवः।
तत्रैवं सति कर्त्तारमात्मानं केवलन्तु यः। पश्यत्यकृतबुद्धित्वान्न स पश्यति दुर्म्मतिः। १४७०
यस्य नाहङ्कृतो भावो बुद्धिर्य्यस्य न लिप्यते। हत्वाऽपि स इमाँल्लोकान्न हन्ति न निबध्यते।
ज्ञानं ज्ञेयं परिज्ञाता त्रिविधा कर्मचोदना। कारणं कर्म कर्त्तेति त्रिविधः कर्मसंग्रहः।
ज्ञानं कर्म च कर्त्ता च त्रिधैव गुणभेदतः। प्रोच्यते गुणसङ्ख्याने यथावत् शृणु तान्यपि।
सर्व्वभूतेषु येनैकं भावमव्ययमीक्षते। अविभक्तं विभक्तेषु तज्ज्ञानं विद्धि सात्त्विकं।
पृथक्त्वे न तु यज्ज्ञानं नानाभावान् पृथग्विधान्। वेत्ति सर्व्वेषु भूतेषु तज्ज्ञानं विद्धि राजसं। १४७५
यत्तु कृत्स्नवदेकस्मिन् कार्य्ये सक्तमहैतुकं। अतत्त्वार्थवदल्पञ्च तत्तामसमुदाहृतं।
नियतं सङ्गरहितमरागद्वेषतः कृतं। अफलप्रेप्सुना कर्म यत्तत्सात्त्विकमुच्यते।
यत्तु कामेप्सुना कर्म साहङ्कारेण वा पुनः। क्रियते बहुलायासं तद्राजसमुदाहृतं।
अनुबन्धं क्षयं हिंसामनपेक्ष्य च पौरुषं। मोहादारभ्यते कर्म यत्तत्तामसमुच्यते।
मुक्तसङ्गोऽनहंवादी धृत्युत्साहसमन्वितः। सिद्ध्यसिद्ध्योर्निर्व्विकारः कर्त्ता सात्त्विक उच्यते। १४८०